

گیاهان دارویی

(بخش سوم)

Medicinal Plants

(Part 3)

MEDICINAL PLANTS
(PART 3)

دکتر مجید غیور مبرهن

متخصص تغذیه از انگلستان

◀ **داروهای مهارکننده باز جذب سروتونین (SSRIs):**
فلوکستین، فلوواکسامین، سرتالین و سیتالوپرام جزء این دسته از داروها می باشند. بر اساس مطالعات صورت گرفته، مصرف یوهمبین در بیمارانی که دچار افسردگی هستند و به داروهای مهار کننده باز جذب سروتونین مانند فلوواکسامین پاسخ درمانی مناسبی نشان نمی دهند، می تواند سبب بهبود عملکرد و کارایی داروهای مهار کننده باز جذب سروتونین در درمان افسردگی شود. به علاوه یکی از عوارض شایع عارضه داروهای مهار کننده باز جذب سروتونین، عوارض جنسی (شامل ناتوانی جنسی، کاهش میل جنسی، تاخیر در انزال و مشکل در رسیدن به ارگاسم) می باشد که در صورت مصرف توام یوهمبین میزان بروز این عوارض به نحو چشمگیری کاهش می یابد.

توصیه: در بیماران تحت درمان با داروهای مهار کننده باز جذب سروتونین، مصرف توام یوهمبین جهت افزایش کارایی و کاهش عوارض جنسی این داروها، تحت نظر پزشک توصیه می شود. دوز توصیه شده برای یوهمبین ۵ میلی گرم و ۳ بار در روز می باشد که در صورت عدم پاسخ مناسب می توان آن را افزایش داد.

◀ **داروهای مقلد سمپاتیک (سمپاتومیمتیک):** فنیل افرین، نفازولین، افرین و پسودوافدرین جزء این دسته از داروها می باشند. یوهمبین محرک سیستم سمپاتیک بوده و دارای اثرات قوی آلفا - آدرنرژیک مرکزی می باشد، از این رو مصرف توام آن با سایر داروهای سمپاتومیمتیک می تواند سبب افزایش شدید فعالیت سیستم سمپاتیک در بدن و بروز عوارضی مثل افزایش فشار خون شود.

◀ **داروهای آنتی کولینرژیک:** دی سیکلومین، هیوسین، آتروپین، آنتی هیستامین ها جزء این دسته از داروها می باشند. مصرف توام یوهمبین با داروهای آنتی کولینرژیک سبب افزایش گذرای سمیت این داروها به خصوص آتروپین می شود. البته اثبات قطعی تداخل فوق در انسان نیاز به انجام مطالعات بیشتر در این زمینه دارد.

تداخلات

◀ **داروهای مهارکننده انزیم مونو آمین اکسیداز (MAOIS):** ترانیل سیپرومین، ایزوکربوکسازید و فنلزین جزء این دسته از داروها می باشند. داروی یوهمبین که از گیاه *Pausinystalia yohimbe* مشتق می شود دارای اثرات ضعیف مهار کننده انزیم مونو آمین اکسیداز (MAO) می باشد. در مطالعات انجام گرفته روی حیوانات مشخص شده است که مصرف توام داروهای مهارکننده انزیم مونو آمین اکسیداز مانند فنلزین با یوهمبین سبب افزایش احتمال مسمومیت با یوهمبین می شود.

◀ **داروهای ضد افسردگی سه حلقه ای (TCAS):** امی تریپتیلین، ایمپرامین، کلومیپرامین، دزپیرامین، تریمیپرامین و دوکسپین جزء این دسته از داروها می باشند. یکی از عوارض شایع داروهای ضد افسردگی سه حلقه ای، خشکی دهان می باشد. طبق نتایج چند مطالعه انجام شده، مصرف یوهمبین می تواند با افزایش ترشح بزاق از بروز عارضه فوق جلوگیری کند.

Medicinal Plants

تداخلات

داروهای بیهوش کننده عمومی: یکی

از مهم ترین عوارض داروهای بیهوشی عمومی تهوع و استفراغ پس از عمل جراحی است که برای این منظور معمولاً از داروی ضد تهوع متوکلوپرامید استفاده می شود. بر اساس نتایج دو مطالعه انجام شده، مصرف زنجبیل قبل از عمل جراحی می تواند به اندازه داروی متوکلوپرامید در کاهش تهوع و استفراغ پس از جراحی مؤثر باشد.

از سوی دیگر زنجبیل از قدیم در کاهش تهوع و استفراغ مطرح بوده است و کارایی آن در کاهش تهوع و استفراغ ناشی از داروهای شیمی درمانی نیز به اثبات رسیده است.

وارفارین: بر اساس تحقیقات صورت گرفته، عصاره زنجبیل

تازه دارای خاصیت مهارکنندگی آنزیم ترومبوکسان سنتتاز است و از این رو واجد خواص ضد انعقادی و رقیق کنندگی خون می باشد. به همین دلیل مصرف زنجبیل، به خصوص زنجبیل تازه، توام با داروهای ضد انعقاد و رقیق کننده خون مانند وارفارین و تیکلوپیدین می تواند عارضه خونریزی ناشی از این داروها را افزایش دهد.

یوهمبین

مهم ترین موارد کاربرد

افزایش میل جنسی

درمان ناتوانی جنسی

داروهای شیمی درمانی: از جمله شایع ترین عوارض

داروهای شیمی درمانی تهوع و استفراغ شدید است که در بسیاری از موارد موجب ترک این داروها و ناقص ماندن دوره درمان می شود.

زنجبیل

مهم ترین موارد کاربرد

ضد تهوع

ضد التهاب

ضد نفخ

محرک

ضد اسپاسم